

Sygn.akt III AUa 851/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2014r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Szymanowski (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SA Maria Jolanta Kazberuk

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 września 2014 r. w B.

sprawy z odwołania E. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 marca 2014 r. sygn. akt III U 581/13

oddala apelację.

Sygn. akt III U 851/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 10 czerwca 2013 r., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 z późn. zm.) odmówił E. J. przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, iż komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 4 czerwca 2013 r. nie stwierdziła u niej niezdolności do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji E. J. wskazała, iż od 1999 r. przebywa na rencie i do chwili obecnej stan jej zdrowia nie uległ poprawie. Zaznaczyła, iż odczuwa bóle kręgosłupa promieniujące do stóp, zaś w podudziu prawej nogi umieszczoną ma śrubę, która wywołuje stany zapalne oraz ograniczenia ruchowe. Cierpi na bóle stawu barkowego i biodrowego, bóle nadgarstków i kolan oraz bóle i zawroty głowy. Od 11 lat ma zdiagnozowaną boreliozę. Odwołująca podała również, iż przeszła kilka operacji ginekologicznych, cierpi na schorzenie związane z nietrzymaniem moczu, niedosłuch w lewym uchu, nadciśnienie tętnicze oraz przerost lewej komory serca. Zaznaczyła, iż komisja lekarska ZUS wydała orzeczenie w przedmiocie jej niezdolności do pracy w oparciu o jedynie częściową dokumentację medyczną.

Sąd Okręgowy w Łomży wyrokiem z dnia 25 marca 2014 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał E. J. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 czerwca 2013 r. do dnia 31 maja 2014 r. (pkt 1 sentencji wyroku)

oraz nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego określonej w art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (pkt 2 sentencji wyroku).

Sąd Okręgowy ustalił, że E. J. (ur. w dniu (...)), z wykształcenia sprzedawca, w okresie od dnia 1 września 1978 r. do dnia 3 listopada 1983 r. zatrudniona była w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Handlu (...) w Ł. na stanowisku młodszego sprzedawcy, w okresie od dnia 15 listopada 1983 r. do dnia 31 marca 1992 r. w Gminnej Spółdzielni (...) w Ł. na stanowisku starszego sprzedawcy, od dnia 1 sierpnia 1997 r. jako pomoc rolna, od dnia 23 maja 2003 r. do dnia 31 października 2003 r. w Zakładach (...) w wymiarze 1/2 etatu, od dnia 1 września 2006 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. oraz od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 30 listopada 2007 r. prowadziła działalność gospodarczą.

W dniu 5 stycznia 2000 r. odwołująca złożyła wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2000 r., wydanym w sprawie VIU 911/00 Sąd Okręgowy w Białymstoku zmienił zaskarżoną decyzję (...) Oddziału w Z. z dnia 2 lutego 2000 r. i przyznał E. J. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy zarobkowej od dnia 1 stycznia 2000 r. do dnia 9 grudnia 2002 r. Prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy zostało ustalane kolejnymi decyzjami organu rentowego, nieprzerwanie do dnia 31 maja 2013 r. W dniu 12 kwietnia 2013 r. E. J. złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 10 maja 2013 r. ustalił, że nie jest ona niezdolna do pracy. W wyniku wniesionego sprzeciwu badanie przeprowadziła komisja lekarska ZUS, która orzeczeniem z dnia 4 czerwca 2013 r. potwierdziła, iż odwołująca nie jest niezdolna do pracy.

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 czerwca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił E. J. przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując w uzasadnieniu, iż komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 4 czerwca 2013 r. nie stwierdziła u niej niezdolności do pracy.

Oceniając stan faktyczny sprawy, Sąd Okręgowy odwołał się do art. 12. art. 57 ust. 1, art. 58 ust. 1 i 2, art. 59 ust. 1 i art. 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 z późn. zm.) i stwierdził, iż istota sporu było ustalenie czy odwołująca się osobą niezdolną do pracy po dniu 31 maja 2013 r.

Celem wyjaśnienia stanu zdrowia wnioskodawczyni i ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, Sąd pierwszej instancji dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu: neurologii, ortopedii, kardiologii, interny, urologii oraz medycyny pracy. Zdaniem biegłych, rozpoznane u odwołującej schorzenia (k. 10-12) nie powodują u niej niezdolności do pracy. W opinii biegłych odwołująca pozostaje w dobrym stanie ogólnym. Poza umiarkowanym upośledzeniem ruchomości kręgosłupa Th/L/S (operacyjne usztywnienie z powodu kręgozmyku), biegli nie stwierdzili istotnego ograniczenia funkcji narządu ruchu, wskazali, iż stawy pozostają bez obrzęków, zniekształceń, cech zapalenia, o zachowanej ruchomości, zaś zespół bólowy kręgosłupa przebiega bez obecności objawów korzeniowych rozciągowych. Biegli nie stwierdzili powikłań narządowych nadciśnienia tętniczego, ani niewydolności krążenia.

Wobec zastrzeżeń odwołującej do opinii biegłych, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii innego zespołu biegłych sądowych z zakresu neurologii, ortopedii i rehabilitacji, medycyny pracy oraz laryngologii. W opinii biegłych, rozpoznane u odwołującej schorzenia i stopień ich zaawansowania powodują nadal częściową niezdolność do pracy, jako kontynuacja renty na okres 1 roku. Biegli stwierdzili, iż stan zdrowia odwołującej nie uległ poprawie od ostatniego badania. Ponadto, biegli zalecili badanie odwołującej przez biegłego lekarza sądowego z zakresu kardiologii (k. 50-53).

Wobec zastrzeżeń organu rentowego do ostatniej z opinii oraz zaleceń w niej sformułowanych przez biegłych, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza z zakresu kardiologii. Zdaniem biegłego rozpoznane u odwołującej schorzenia kardiologiczne oraz stopień ich zaawansowania nie naruszają sprawności organizmu w stopniu powodującym niezdolność do pracy. W uzasadnieniu opinii biegły wskazał, iż występujące u odwołującej nadciśnienie tętnicze jest dobrze kontrolowane pojedynczym lekiem, nie spowodowało ono żadnych powikłań narządowych, ani niewydolności serca. Zdaniem biegłego nadciśnienie tętnicze o takim przebiegu nie powoduje niezdolności do pracy, a

dolegliwości związane z uczuciem kołatania serca mają prawdopodobnie podłoże psychosomatyczne, lecz ich nasilenie nie jest duże i nie powoduje niezdolności do pracy (k. 73).

Sąd Okręgowy, na podstawie art. 217 § 3 k.p.c., oddalił jako spóźniony, wniesiony na rozprawie wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej drugiego zespołu biegłych na okoliczność odniesienia się do zastrzeżeń Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS. Sąd ten wskazał, że organ rentowy otrzymał odpis opinii drugiego zespołu biegłych sądowych w dniu 10 stycznia 2014 r., zaś wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej zgłoszony został dopiero w dniu 25 marca 2014 r. Pomimo tego, zauważył, że zgodnie z ukształtowanym już orzecnictwem, sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (wyrok SN z dnia 19 marca 1997 r., II UKN 45/97, OSNP 1998/1/24 i inne). Sporządzone opinie stanowiły, zdaniem Sądu Okręgowego, wystarczający materiał do oceny stanu zdrowia odwołującej pod kątem ustalenia, czy spełnia ona przesłanki uznania jej za osobę niezdolną do pracy, rodzaju tej niezdolności oraz okresu, w jakim przedmiotowa niezdolność występuje.

Oceniając sporządzone w sprawie opinie, Sąd Okręgowy podzielił wnioski zawarte w opinii drugiego zespołu biegłych sądowych z zakresu neurologii, ortopedii, laryngologii i medycyny pracy. Zdaniem Sądu Okręgowego wskazana opinia poprzedzona została badaniem przedmiotowym i podmiotowym odwołującej oraz szczegółową analizą jej dokumentacji medycznej, która zdaniem Sądu miała istotne znaczenie w przedmiotowej sprawie. Biegli podkreślili, iż stwierdzone u odwołującej schorzenia kręgosłupa powodują przeciwwskazanie do wykonywania ciężkiej i średniociężkiej pracy fizycznej oraz dźwigania ciężarów np.: dźwigania skrzynek z piwem 25kg, koszy z pieczywem czy z owocami po 25kg. W ocenie Sądu Okręgowego, w przeciwieństwie do opinii pierwszego zespołu biegłych, biegli ci uwzględnili całokształt okoliczności związanych z jej stanem zdrowia oraz procesem leczenia. Opinia zawiera rzeczową, logiczną i wyczerpującą argumentację. Sąd Okręgowy podkreślił, iż wprawdzie opinie zespołu biegłych sądowych z zakresu neurologii, ortopedii, laryngologii i medycyny pracy oraz opinia biegłego z zakresu kardiologii zawierają całkowicie inne wnioski w przedmiocie niezdolności do pracy odwołującej, to jednak opinie te nie stoją ze sobą w sprzeczności. Biegły z zakresu kardiologii wykluczył możliwość stwierdzenia u odwołującej niezdolności do pracy w oparciu jedynie o schorzenia kardiologiczne, podczas gdy zespół biegłych sądowych stwierdził, iż podstawą orzeczenia o niezdolności do pracy odwołującej były stwierdzone u niej schorzenia kręgosłupa. Sąd Okręgowy zauważył, że o niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami i w tym zakresie odwołał się do stanowisk Sądu Najwyższego, wyrażonego w wyroku z dnia 1 grudnia 2000 r. w sprawie II UKN 113/00 (OSNAPIUS z 2002 r., z. Nr 14, poz.343).

Sąd Okręgowy wskazał, że odwołująca posiada wykształcenie zawodowe o kierunku sprzedawca. W okresie aktywności zawodowej wykonywała pracę sprzedawcy oraz pomocy rolnej, które to zajęcia wymagają zachowania dużej sprawności ruchowej oraz wiążą się z koniecznością wykonywania czynności siłowych np. podnoszenia, przenoszenia i układania towaru. Zdiagnozowane u niej schorzenia kręgosłupa, zdaniem biegłych wyłączają możliwość wykonywania ciężkiej i średniociężkiej pracy fizycznej oraz dźwigania ciężarów. Schorzenia te w kontekście kwalifikacji zawodowych posiadanych przez odwołującą uzasadniają, zdaniem Sądu Okręgowego, uznanie jej za osobę częściowo niezdolną do pracy.

Końcowo Sąd Okręgowy podkreślił, że opinia przedstawiona przez biegłych sądowych z zakresu neurologii, ortopedii, laryngologii i medycyny pracy stanowi wiarygodny dowód w sprawie i jest wystarczającą podstawą do ustalenia, że stan zdrowia E. J. uzasadnia uznanie jej za osobę częściowo niezdolną do pracy zarobkowej.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł organ rentowy, zaskarżając wyrok w punkcie I. Apelujący zarzucił naruszenie:

1. prawa materialnego, przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 61 i art. 12 ust. 1 i 3 oraz art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. 1440

ze zm.), poprzez przyznanie E. J. prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 czerwca 2013 r. do dnia 31 maja 2014 r.;

2. prawa procesowego:

- art. 233 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie przez Sąd ustaleń faktycznych sprzeczność z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegające na przyjęciu, że rozpoznane schorzenia u odwołującej się powodują częściową niezdolność do pracy zarobkowej na okres 1 roku jako kontynuacja renty, w sytuacji, gdy biegli sądowi z zakresu: neurologii, ortopedii i rehabilitacji, kardiologii, medycyny pracy oraz interny w wyniku badania przeprowadzonego w dniu 10 sierpnia 2013 r. stwierdzają, że wnioskodawczym jest zdolna do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami;
- art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych niezbędnych do rozstrzygnięcia w sprawie, tj. oddalenie wniosku dowodowego organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej drugiego zespołu biegłych, badających odwołującą się w dniu 9 listopada 2013 r., na okoliczność odniesienia się do zarzutów Przewodniczącego Komisji Lekarskiej sformułowanych w piśmie z dnia 15 stycznia 2014 r. Wniosek ten dążył do wyjaśnienia istotnej okoliczności, mającej kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. do ustalenia istnienia niezdolności do pracy, bowiem podstawę rozstrzygnięcia sprawy stanowiła opinia biegłych wydana przez drugi zespół, która w ocenie Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS nie ma uzasadnienia w zgromadzonej dokumentacji medycznej, a wnioski w niej zawarte są sprzeczne z aktualnym stanem zdrowia wnioskodawczym. Ponadto pierwszy zespół biegłych stwierdził brak niezdolności do pracy;
- art. 217 § 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 207 § 3, 5 i 7 k.p.c. poprzez uznanie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej drugiego zespołu biegłych za spóźniony, w sytuacji gdy Sąd nie zobowiązał organu rentowego do zgłoszenia ewentualnych zarzutów do opinii biegłych z dnia 9 listopada 2013 r. w określonym terminie. Ponadto brak zwrotu stanowiska Przewodniczącego Komisji Lekarskiej z dnia 15 stycznia 2014 r. został przyjęty przez organ rentowy za uznanie go przez Sąd za wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej.

Czyniąc powyższe zarzuty, organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej drugiego składu biegłych lekarzy, badających odwołującą się w dniu 9 listopada 2013 r. Jako wnioski ewentualne wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, a w razie nieuwzględnienia tego wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy zebrał pełny materiał dowodowy i dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w przedmiocie stanu zdrowia E. J.. Sąd Apelacyjny w całości aprobuje stanowisko Sądu Okręgowego, wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy przyjmuje za swoje. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia prawa procesowego, jak również wbrew zarzutom apelacyjnym prawidłowo zastosował prawo materialne.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było ustalenie, czy E. J. spełnia przesłanki z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, warunkujące przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres po dniu 31 maja 2013 r., a w szczególności, czy po tej dacie jest nadal częściowo niezdolna do pracy.

W celu oceny niniejszego stanu faktycznego należy odnieść się do przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 z późn. zm., zwana dalej: ustawa emerytalna). Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje

ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy (pkt 1), ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (pkt 2) oraz niezdolność do pracy powstała w okresach przewidzianych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów (pkt 3). Przy czym, ten ostatni punkt ww. ustawy nie ma zastosowania do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety i 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego określa art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej. Warunek ten uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Osobie, która spełnia te warunki przysługuje według art. 59 ust.1 ustawy emerytalnej renta stała (jeżeli niezdolność do pracy jest trwała) lub renta okresowa (jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa).

Pojęcie niezdolności do pracy i jej rodzaje zdefiniowane zostały w art. 12 cytowanej ustawy. Zgodnie z tym przepisem, osobą niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy, zgodnie z art. 13 ustawy emerytalnej, uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Stanowiąc o całkowitej niezdolności do pracy, ustawodawca w art. 12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, posłużył się określeniem "jakakolwiek praca". Dokonując analizy pojęcia "całkowita niezdolność do pracy" należy brać pod uwagę zarówno kryterium biologiczne (stan organizmu dotkniętego schorzeniami naruszającymi jego sprawność w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do jakiejkolwiek pracy), jak i ekonomiczne (całkowita utrata zdolności do zarobkowania wykonywaniem jakiejkolwiek pracy) - art. 12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2010 r., II UK 353/09, Legalis nr 317018). Osobą całkowicie niezdolną do pracy jest zatem osoba, która spełnia oba te kryteria, a więc jest dotknięta upośledzeniem biologicznym i ekonomicznym.

W wypadku częściowej niezdolności do pracy domniemywa się częściowe zachowanie zdolności do wykonywania pracy zgodnej z kwalifikacjami (dotychczasowej lub innej), w zakresie niższym niż znaczny. Pojęcie częściowej niezdolności do pracy sprowadzono do oceny rodzaju i charakteru pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, poziomem wykształcenia, wiekiem i predyspozycjami psychofizycznymi także, lecz niekoniecznie dotychczas wykonywanej. Do poziomu kwalifikacji ustawodawca nie odwołuje się tylko, gdy chodzi o całkowitą niezdolność do pracy. Ma to tę konsekwencję, że ocena zdolności do pracy łączy się z wymaganiami podejmowania i wykonywania pracy zgodnej z kwalifikacjami (Komentarz do art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych [w:] G. Gudowska, K. Ślebzak (red.), Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz., Warszawa 2013).

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie pozwala stwierdzić, że opinie biegłych sporządzone w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji w istocie pozostawały ze sobą w sprzeczności. Przy istniejącej rozbieżności sąd orzekający w sprawie, mając na uwadze wszystkie okoliczności sprawy oraz zasady doświadczenia życiowego i logicznego myślenia określone w art. 233 § 1 k.p.c., dokonuje wyboru między tymi opiniami. Sąd Okręgowy swoje ustalenia dotyczące niezdolności wnioskodawczyni do pracy oparł na opinii drugiego zespołu biegłych z zakresu neurologii, ortopedii, medycyny pracy oraz laryngologii. W opinii tej, rozpoznane u odwołującej schorzenia i stopień ich zaawansowania powodują nadal częściową niezdolność do pracy przynajmniej przez okres jednego roku. Biegli stwierdzili, iż stan zdrowia odwołującej nie uległ poprawie od ostatniego badania (k. 50-53).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd pierwszej instancji - dzieląc konkluzję opinii biegłych - miał na względzie te wszystkie wypracowane w orzecznictwie sądowym kryteria oceny tego dowodu, które przemawiają za przyjęciem ich miarodajności. Powołani w sprawie biegli lekarze sądowi dysponowali bowiem wiadomościami specjalistycznymi, niezbędnymi do stwierdzenia okoliczności mających istotne znaczenie dla sprawy. Wydanie opinii poprzedzone zostało analizą dokumentacji medycznej odwołującej oraz przeprowadzonym z nią wywiadem i badaniem przedmiotowym. W treści opinii biegli w sposób wystarczający ustosunkowali się do rozpoznanych u badanej schorzeń oraz ocenili ich wpływ na jej zdolność do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Stanowisko drugiego zespołu biegłych, jak i dokonana na ich podstawie przez Sąd Okręgowy ocena przesłanki zdolności do pracy uwzględniała zarówno wykształcenie (średnie ogólnokształcące) oraz posiadane dotychczas kwalifikacje zawodowe wnioskodawczynie (sprzedawca, pomoc rolna). Dlatego, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wydana opinia drugiego zespołu biegłych zawiera fachowe, przekonujące uzasadnienie przyjętych przez biegłych stanowisk, które jednoznacznie potwierdzają o istnieniu przesłanek do uznania skarżącej za osobę niezdolną do pracy.

Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy wyprowadził prawidłowe wnioski, uznając, że u wnioskodawczynie nie została zachowana zdolność do wykonywania pracy zgodnej z jej kwalifikacjami i doświadczeniem na stanowiskach dotychczas wykonywanych po dniu 31 maja 2013 r. przez okres jednego roku. Zważywszy, że nieprzerwanie przez 13 lat wnioskodawczynie pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy, wyciągnięcie przez Sąd Okręgowy wniosków w ramach swobodnej oceny dowodów, że ta niezdolność do pracy istnieje nadal przynajmniej przez okres jednego roku, jak wynika to z opinii drugiego zespołu biegłych, nie jest, zdaniem Sądu Apelacyjnego, złamaniem zasady swobodnej oceny dowodów i wyciągnięciem wniosków rażąco sprzecznych, nie wynikających z materiału dowodowego. Okoliczność, iż z materiału dowodowego sprawy można było wyprowadzić odmienne wnioski nie oznacza, iż stanowisko Sądu Okręgowego jest błędne. Dlatego zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy uznać za chybiony.

Za niezasadny należy również uznać zarzut organu rentowego w przedmiocie oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej drugiego zespołu biegłych lekarzy. Stwierdzić należy, że nie ma uzasadnienia wniosek z kolejnej opinii biegłych jedynie w sytuacji, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Orzecznictwo sądowe przyjmuje, iż samo niezadowolenie strony z wymowy dotychczas złożonych opinii nie jest wystarczającą przesłanką dopuszczenia kolejnego dowodu z opinii biegłego (por. między innymi: postanowienie SN z dnia 13 stycznia 2009 r. I UK 283/08 LEX nr 738340; wyrok SN z 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS z 2000 r., nr 22, poz. 807; wyrok SN z 19 marca 1997 r., II UKN 45/97, OSNAPiUS z 1998 r. nr 1, poz. 24, z 10 grudnia 1997 r., II UKN 391/97, OSNAPiUS z 1998 r. nr 20, poz. 612; wyrok SN z dnia 17 stycznia 2012 r. I UK 195/11 G. Prawna 2012/49/7 1112659; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. I UK 195/11). Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że o dopuszczeniu dowodu z opinii uzupełniającej biegłych nie może bowiem decydować wyłącznie wniosek strony, lecz zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające słuszność dotychczasowych opinii.

W tej mierze organ rentowy swoje racje odnosi do pisma z dnia 15 stycznia 2014 r. Wskazane pismo zawiera stanowisko, w którym Przewodniczący Komisji Lekarskiej nie zgadza się z opinią sporządzoną przez drugi zespół biegłych i uznaje za niezasadne dopuszczenie dowodu z opinii kardiologa na okoliczność stanu zdrowia wnioskodawczynie. W piśmie tym wskazano, że wnioski wynikające z opinii wydanych przez oba zespoły biegłych są odmienne. Dodano, że w przeciągu kilku miesięcy nie pogorszył się stan wydolności organizmu ubezpieczonej i nie przedstawiono żadnej nowej dokumentacji medycznej. Zatem w piśmie tym wyrażono tylko niezadowolenie z opinii biegłych, nie zgłoszono natomiast żadnych wniosków dowodowych.

Niemniej jednak, w ocenie Sądu Apelacyjnego okoliczności niniejszej sprawy nie wymagały wydania opinii uzupełniającej drugiego zespołu biegłych do ustalenia stanu zdrowia ubezpieczonej. Opinia ta, zdaniem Sądu Apelacyjnego, była wyczerpująca i dostarczyła niezbędnych wiadomości specjalnych z odpowiednich gałęzi medycyny, mogących stanowić podstawę rozstrzygnięcia. W tym względzie, Sąd pierwszej instancji nie miał obowiązku dalszego prowadzenia postępowania dowodowego i mógł poprzestać na wydanej opinii drugiego zespołu biegłych.

Podsumowując, stwierdzić należy, że organ rentowy nie wskazał rzeczowych argumentów przemawiających za dopuszczeniem nowego dowodu z opinii uzupełniającej drugiego zespołu biegłych lekarzy. Ustalenia faktyczne poczynione przez sąd pierwszej instancji w sprawie są prawidłowe i nie zawierają błędów natury faktycznej i logicznej. W świetle powyższego za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia prawa procesowego art. 217 § 1k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., poprzez zaniechanie przeprowadzania dowodu w postaci opinii uzupełniającej drugiego zespołu biegłych sądowych, pomimo wniosku organu rentowego.

Wskazać także należy, że dalsze prowadzenie postępowania dowodowego, w sytuacji, gdy okres, na który przyznano rentę upłynął, jest problematyczne i w gruncie rzeczy prowadzi do ustalenia aktualnego stanu zdrowia wnioskodawczyni, a nie stanu zdrowia z dnia wydania decyzji. Dlatego też, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 217 § 3 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., oddalił zgłoszony w toku postępowania apelacyjnego wniosek o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii drugiego zespołu biegłych.

Zgodzić się jednak trzeba, że wniosek o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii drugiego zespołu biegłych (zgłoszony w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji na rozprawie z dnia 25 marca 2014 r., jak i w postępowaniu apelacyjnym) nie był spóźniony. Jednakże ta okoliczność nie będzie miała wpływu na treść wyroku. Mając bowiem na uwadze okoliczności stanu faktycznego sprawy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie istniała potrzeba przeprowadzenia dowodu z uzupełniającej opinii drugiego zespołu biegłych. Wobec tego zarzut naruszenia art. 217 § 2 i 3 nie podlega uwzględnieniu.

Na marginesie i w zasadzie informacyjnie wobec brak zarzutu procesowego w tym zakresie w apelacji - należy zauważyć, że Sąd Okręgowy nie przeprowadził, dopuszczonych zgodnie z postanowieniem z dnia 15 lipca 2013 r. i z dnia 16 października 2013 r. (wydanym na rozprawie, pkt 1 k. 34) dowodów z opinii biegłego lekarza odpowiednio z zakresu urologii i z zakresu rehabilitacji – uznając zapewne dowody te ostatecznie za zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy. W tej sytuacji jednak Sąd Okręgowy powinien na zasadzie art. 240 § 1 k.p.c., uchylić swoje postanowienia w części dotyczącej opinii biegłych lekarzy z zakresu wymienionych specjalności. Okoliczność ta nie będzie miała jednak wpływu na merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, bowiem zdaniem Sądu Apelacyjnego, okoliczności dotyczące stanu zdrowia wnioskodawczyni zostały dostatecznie wyjaśnione za pomocą dowodu z opinii drugiego zespołu biegłych z zakresu innych specjalności.

W odniesieniu do zarzutów prawa materialnego, apelujący wskazuje na naruszenie art. 61 w zw. z art. 12 i art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Tekst jedn. Dz. U. 2009 r., Nr 153, poz. 1227, ze zm.). Powołując się na te przepisy, apelujący wskazał na niezasadne uznanie przez Sąd Okręgowy, że ubezpieczona jest nadal częściowo niezdolna do pracy i w konsekwencji kwestionował przyznanie jej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 czerwca 2013 r. do dnia 31 maja 2014 r. Stosownie do art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

W kontekście niniejszej sprawy, prawo ubezpieczonej do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy ustało, z upływem okresu, na jaki zostało przyznane, tj. dnia 31 maja 2013 r. Nie ulega jednak wątpliwości, iż ubezpieczona nadal pozostawała niezdolna do pracy po okresie, na który przyznano jej rentę z tego tytułu. Takie stanowisko potwierdza opinia drugiego zespołu biegłych lekarzy sądowych, złożona przed Sądem pierwszej instancji, która uznała odwołującą za częściowo niezdolną do pracy przez okres jednego roku po dniu 31 maja 2013 r. i która w ocenie Sądu Okręgowego, jak i Sądu Apelacyjnego odzwierciedla stan zdrowia wnioskodawczyni. Stąd też z oczywistych względów okres 18 miesięcy od ustania prawa do tego świadczenia został zachowany, a dolegliwości, dotyczące ubezpieczoną, uzasadniają przekonanie, iż jest ona osobą częściowo niezdolną do pracy.

Uznając zatem ubezpieczoną za osobę częściowo niezdolną do pracy w okresie od dnia 1 czerwca 2013 r. do dnia 31 maja 2014 r., Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł, jak w sentencji wyroku.